

O'qituvchi: K. Polvonov

FAN: "MILLIY ISTIQLOL G'OYASI VA MA'NAVIYAT ASOSLARI"

SINF: 7-sinf

MAVZU: "G'oyaning asosiy xususiyatlari va turlari"

TEXNOLOGIK XARITA

MAVZU	7-sinf "G'oyaning asosiy xususiyatlari va turlari"	
Maqsad, vazifalar	<p>Maqsad: O'quvchilarga A) "G'oyaning asosiy xususiyatlari va turlari" to'g'risida bilimlar berish B) Tarbiyaviy maqsadi: O'quvchilarni shaxsiy fikrlashga mustaqil Ona Vatanimizga muhabbat ruhida tarbiyalash, ularda milliy iftihorni shakllantirish. V) Rivojlantiruvchi maqsadi: O'z mustaqil fikriga ega bo'lgan barkamol avlodni shakllantirish, mavzuni o'zlashtirish jarayonida olgan bilimlarini mustaqil hayotga qo'llay bilish ko'nikmalarini shakllantirish. G) Kasbga yo'naltiruvchi maqsadi: Muayyan kasb-hunarlar haqida ma'lumot berish va o'quvchilar qalbida ularga nisbatan qiziqish uyg'otish, D) G'oyaviy – mafkuraviy maqsadi: g'oya nima, manfaat tushunchasi, fikrlar necha xil bo'ladi, g'oyaning asosiy xususiyatlari va turlarini yozishda, asl va soxta g'oyalarni farqlashni o'rgatish</p> <p>Vazifalar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - o'quvchilarda mavzuga nisbatan qiziqish uyg'otish, ularda mavzu asosida bilim va ko'nikmalarni shakllantirish va kengaytirish. - mavzuga oid tarqatilgan materiallarni o'quvchilar tomonidan yakka va guruh holatida o'zlashtirib olishlari hamda suhbat munozara orqali tarqatma materiallardagi matnlar qay darajada o'zlashtirilganligini nazorat qilish, ularni bilimini baholash.	
O'quv jarayonining mazmuni	O'quvchilarga "G'oyaning asosiy xususiyatlari va turlari" to'g'risida bilimlar berish	
O'quv jarayonini amalga oshirish texnologiyasi	<p>Uslub: Og'zaki bayon qilish, "Baxtli tasodif" o'yini, "Tushunchalar mazmuni", "3x4" texnologiyasi.</p> <p>Shakl: suhbat-munozara, amaliy mashg'ulot, kichik guruhlar va jamoada ishlash.</p> <p>Vosita: Tarqatma materiallar: matnlar.</p> <p>Usul: Tayyor yozma materiallar va chizmalar asosida.</p> <p>Nazorat: Og'zaki nazorat, savol-javoblar, kuzatish, o'z-o'zini nazorat qilish.</p> <p>Baholash: Rag'batlantirish, 5 balli tizim asosida baholash.</p>	
Kutiladigan natijalar	O'qituvchi: mavzuni qisqa vaqt ichida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirishiga erishadi, o'quvchilar faolligini oshiradi. O'quvchilarda darsga nisbatan qiziqish uyg'otadi. Bir mashg'ulot jarayonida o'quvchilarni baholaydi. O'z oldiga qo'ygan maqsadlariga erishadi. O'quvchilar tomonidan yozma axborotni mustaqil o'rganish, uni xotirada saqlash, boshqalarga yetkazish, savol beri shva savollarga javob berishga o'rgatadi.	O'quvchi: Yangi bilimlarni egallaydi. Yakka holda va guruh bo'lib ishlashni o'rganadi. Nutqi rivojlanadi va eslab qolish qobiliyatini

	kuchayadi, o‘z-o‘zini nazorat qilishni o‘rganadi, qisqa vaqt ichida ko‘p ma’lumotga ega bo‘ladi va baholay oladi.
Kelgusidagi rejalar (tahlil, o‘zgarishlar)	O‘qituvchi: Yangi pedagogik texnologiyalarni o‘zlashtirish va darsda tatbiq etish, takomillashtirish. O‘z ustida ishlash, mavzuni hayotiy voqealar bilan bog‘lash. Pedagogik mahoratni oshirish. O‘quvchi: matn bilan mustaqil ishlashni o‘rganadi. O‘z fikrini ravon bayon qila oladi. Shu mavzu asosida qo‘srimcha materiallar topadi, ularni o‘rganadi. O‘z fikri va guruh fikrini tahlil qilib bir yechimga kelish malakasini hosil qiladi.

DARSNING BLOK CHIZMASI

	Dars bosqichlari	Vaqti
	Tashkiliy qism	3 minut
	O‘tilgan mavzuni takrorlash	12 minut
	Yangi mavzuni guruuhlar bilan ishlash	15 minut
	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 minut
	Baholash	3 minut
	Uyga vazifa	2 minut

Darsning borishi

I. Tashkiliy qism:

O‘quvchilar bilan salomlashish, sinf tozaligiga e`tibor qaratish, o‘quvchilarni darsga tayyorlash, davomatni aniqlash, uyga berilgan vazifalarni tekshirish, O‘zbekistonda va dunyoda sodir bo‘layotgan yangiliklar bilan (topshiriq berilgan o‘quvchilar orqali) tanishtirish.

Darsning jihozlanishi va darsga hozirlik ko‘rish

- 1.Darslik, mavzuga oid rasmlar
- 2.Mavzuga oid rasmlar
- 3.Tarqatma materiallar: (topshiriqlar yozilgan kartochkalar)
4. Sinf xonasini guruhlarga ishlashga tayyorlash (sinf o‘quvchilarining soniga qarab 4, 5 guruhga bo‘lib, stollarni qo‘yib chiqish)

Dars turi: Aralash

Dars jarayonida qo‘llaniluvchi metodlar: “**Baxtli tasodif**” o‘yini, “**Tushunchalar mazmuni**”, “**3x4**” texnologiyasi.

Sinfni guruuhlar bilan ishlashga tayyorlash

O‘quvchilarni guruhlarda ishlashga tayyorlash uchun dars boshlanishidan avval ularga “**Baxtli tasodif**” o‘yini, “**Tushunchalar mazmuni**”, “**3x4**” texnologiyasi haqida tushunchalar beriladi.

II. O‘rganilgan mavzuni so`rab baholash

O‘quvchilar quyidagi “**Baxtli tasodif**” bilet savollarini olib javob beradilar:

(Bunda 5 ta bilet savollari oldindan tayyorlangan bo‘ladi, 3 ta bilet savollari to`liq yozilgan, bittasida “Baxtli tasodif”- 5 baho deb yoziladi, o‘quvchiga o‘z-o‘zidan 5 baho quyiladi, bitta biletga o‘tilgan mavzuni to`liq so`rab baholash deya yoziladi, o‘quvchi to`liq javob beradi....)
(o‘qituvchi biletlarni yoki undagi savollarni ko`paytirishi mumkin)

III. Yangi dars mazmuni (7-sinf “G‘oyaning asosiy xususiyatlari va turlari”): O‘qituvchi yangi mavzuni tushuntiradi

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash uchun

1) O‘qituvchi darsni mustahkamlashda “3x4” texnologiyasidan foydalanishi mumkin.

O‘qituvchi har bir guruhga qog‘ozlarning yuqori qismida quyidagi yozuvi bo‘lgan varaqlarni tarqatadi:

1-varaq: «*G’oya so’zi*»...

2-varaq: *Ijtomoiy fikr , bu* —

3-varaq: *Shaxsiy fikr bu - ...*

4-varaq: *Maqsad va manfaat so’zlari*.....

O‘qituvchi kichik guruh a’zolarini tarqatma materialda yozilgan asosiy fikrni faqat uchta fikr, ya’ni uchta so‘z yoki so‘zlar birkmasi, yoki uchta gap bilan davom ettirishlari mumkinligini uqtiradi va buni amalga oshirish uchun aniq vaqt belgilaydi;

Guruh a’zolari birgalikda tarqatma materialda berilgan fikrni yozib davom ettiradilar;

Vazifa bajarilgach, guruh a’zolari o‘rinlaridan turib, soat mili yo‘nalishi bo‘yicha joylarini o‘zgartiradilar, ya’ni 1-guruh 2-guruhnning, 2-guruh uchunchi guruhnning , 3-guruh esa 4-guruhnning (boshqa kichik guruhlar bo‘lsa, shu tariqa) o‘rniga o‘tadilar;

Guruh a’zolari yana yuqoridagi kabi joylarini o‘zgartiradilar, shu tariqa kichik guruhlar o‘z joylariga qaytib kelgunlariga qadar joylarini almashtirib, tarqatma materiallarga o‘z fikrlarini qo‘shib boradilar;

O‘z joylariga qaytib kelgan kichik guruhlar tarqatma materialda to‘plangan barcha fikrlarni diqqat bilan o‘qib, ularni umumlashtirgan holda bitta yaxlit ta’rif yoki qoida xolatiga keltiradilar;

Har bir kichik guruhnning mualliflik ta’riflari yoki qoidalarni guruh a’zolaridan biri taqdimot qiladi;

O‘qituvchi kichik guruhlar tomonidan berilgan ta’riflar yoki qoidalarga izoh berib, ularni baholaydi.

2) “Tushunchalar mazmuni” texnologiyasidan foydalanish

T/r	Tushunchalar	Mazmuni
1	Ilmiy g’oyalar	
2	Badiyy g’oyalar	
3	Falsafiy g’oyalar	
4	Milliy g’oyalar	
5		

V. Dars yakunlanadi va baholanadi

O‘quvchilar tomonidan bajarilgan topshiriqlarni o‘qituvchi baholash uchun o‘quvchilarning uyg‘a berilgan vazifalarni to‘g‘ri bajarganligi, darsdagi faol ishtiroki e’tiborga olinib baholanadi.

VI. Uyga vazifa Yangi mavzuni darslik bo‘yicha o‘qib, mavzu oxiridagi savollarga javob tayyorlash

MA`RUZA **Fikr va unig turlari**

Har bir kishi o`zi yashayotgan jamiyat yoki davlatning tarixiy maqsadini ifoda etadigan bosh g’oyalarini bilishi, aniq tasavvur etishi kerak. Shunda bu maqsadlar ifodasi bo`lgan g’oyalar uning ongi va qalbidan joy oladi, asta-sekin ishonch, e`tiqodga aylanadi.

Hayot doimiy o'zgarishda bo'lgani uchun insonning ongida ham yangi fikrlar tug'ilaveradi. Birov uy qursam, mashina olsam, deydi. Yana birov to'y qilsam, nevara ko'rsam, deydi. Yana ba'zilar, qani bizlar ham Amerika, Yaponiya, Germaniya kabi rivojlangan mamlakatlardagidek ozod va obod Vatanda yashasak, deb orzu qiladi. Umuman, inson fikrlamasdan yasholmaydi. Chunki u tabiatan bunyodkor: doimo nimadir qursam. nimadir yaratSAM, deydi. Agar u fikrlashdan to'xtasa, yangilikka bo'lgan intilishi ham to'xtaydi. Hech narsaga intilmaydigan insonning hayotida esa o'zgarish ham, yangilik ham bo'lmaydi. Uning uchun yashashning ham qizig'i qolmaydi.

Odamlaming ana shunday orzu-niyatlariga qarab, **fikrlar ikki xil bo'ladi**.

Birinchisi - faqat bir odamning maqsadini ifoda etadigan **shaxsiy fikr**.

Ikkinchisi - ko'pchilikning maqsadini ifoda etadigan **ijtimoiy fikr**.

Shaxsiy fikr, ya'ni bir odamning shaxsiy maqsad va manfaatlaridan boshqa narsani ifoda etmaydigan fikr g'oya bo'lolmaydi. Chunki u faqat bitta odamning maqsadini ifoda etadi. Masalan, «Men uy qurmoqchiman yoki «Men o'qishga kirmoqchiman» degan fikrlar boshqalarni birlashtirish va harakatga undash kuchiga ega emas. Chunki bu ishni faqat o'zingiz qilishingiz kerak bo'ladi, siz uchun hech kim o'qib bermaydi.

Shaxsiy fikrning ijtimoiy fikrdan yana bir farqi shundaki, uni amalga oshirishda boshqalar bilan maslahatlashish shart emas. Lekin ijtimoiy fikrni amalga oshirishda, u ko'pchilikning maqsad va manfaatlari bilan bog'liq bo'lgani uchun maslahatlashiladi. Demokratik jamiyat sharoitida ijtimoiy ahamiyatga molik g'oyalar parlament tomonidan qabul qilingan qonunlar, Prezident farmonlari va farmoyishlari, hukumat qarorlari, dasturlari va boshqa qonunyu hujjalarni orqali amalga oshiriladi.

Aziz o'quvchilar inson o'z fikrini aytishdan tortinmasligi, aniq va dadil gapirishi lozim. Har birimizning o'z shaxsiy fikrimiz bo'lishi lozim. Shu bilan birga, «bu — mening shaxsiy fikrim» deb jamoat orasida og'izga kelgan gapni gapiraverish ham yaramaydi. Madaniyatli odam hatto shaxsiy fikrini ham asoslab, hech kimning ko'ngliga tegmaydigan tarzda aytishi lozim. Shundagina sizning shaxsiy fikrlaringiz ham ko'pchilikka foydasi tegadigan, ijtimoiy ahamiyatga molik, ibratli bo'lishi mumkin.

Fikrning g'oyaga aylanishi

Fikr qachonki odamlarning e'tiborini tortib, ma'lum bir maqsad sari ularni birlashtirib harakatga undasa u g'oyaga aylanadi.

Fikrning g'oyaga aylanishi uchun bir necha shartlar bo'lishi kerak. Ya'ni, fikr avvalo ko'pchilikning orzu-intilishlari va manfaatlarini ifoda eta olishi, ularni birlashtirishi va ana shu fikrni amalga oshirish uchun safarbar etishi lozim. Shuning uchun ham ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan fikrgina g'oyaga aylanishi mumkin.

Agar fikr mamlakat miqyosida ijtimoiy ahamiyat kasb etsa, u vaqt kelib, **milliy g'oyaga aylanishi** mumkin.

Shu o'rinda g'oya tushunchasiga to'xtalib o'tsak:

G'oya inson tafakkurining mahsuli. G'oyalarning oddiy fikrlardan farqi yana shundaki, bular garchi tafakkurda paydo bo'lsa-da, inson va jamiyat ruxiyatiga, hatto tub qatlamlariga ham singib boradi. G'oya shunday quvvatga egaki, u odamning ichki dunyosigacha kirib borib, uni harakatga keltiruvchi, maqsad sari yetaklovchi ruhiy-aqliy kuchga aylanadi.

G'oyaning ijtimoiy harakteri

G'oya mohiyatan ijtimoiy harakterga ega. Muayyan g'oyalar odatda alohida olingan shaxs ongida shakllanadi, keyinchalik esa jamiyatning turli qatlamlariga tarqaladi, turli elatlar va millatlar orasida yoyiladi. Mustaqil hayotga qadam quyayotgan yangi avlod jamiyatda mavjud g'oyalar ta'sirida tarbiyalanadi, muayyan qarashlar va g'oyalarni o'z e'tiqodiga singdiradi, o'z navbatida yangi g'oyalarni yaratadi va targ'ib etadi.

Milliy g'oya-inson va jamiyat hayotiga ma'no-mazmun baxsh etadigan, uni ezgu-maqsad sari yetaklaydigan fikrlar majmuidir.

Xulosa qiladigan bo'lsak, ko'rib turibsizi, «maqsad», «manfaat», «ijtimoiy fikr», «g'oya» tushunchalari o'zaro bog'liq. Shundan kelib chiqqan holda, g'oyaning paydo bo'lislini quyidagicha ko'rsatish mumkin:

G'oyaning asosiy xususiyatlari va turlari

Hayot qanchalik xilma-xil va o'zgaruvchan bo'lsa, insonlarning qarashlari, o'y va fikrlari ham shunchalik xilma-xil. Jumladan, odamlarning maqsadi, orzu-intilishlarini aks ettiradigan g'oyalar ham xilma-xil. Shuning uchun g'oyalarning xususiyatlari va turlari haqida ko'p gapirish mumkin. Lekin biz ularning eng asosiylariga to'xtalib o'tamiz.

Masalan, ozodlik g'oyasini olaylik. Hurriyat, erkinlik, kurash, mustaqillik, huquq, tenglik va adolat kabi tushuncha hamda tasavurlarni bu g'oya o'z atrofida birlashtiradi. Shuning uchun uni amalga oshirish zaruratga aylanganda, mazkur tizimdag'i tushuncha va tasavurlarning barchasi dolzarb bo'lib, odamlarni o'ziga tortadi.

Shuni bilingki, haqiqiy ezgu g'oyalar o'z atrofiga barcha oljanob tuyg'u, tushuncha va tasavurlarni birlashtiradi. Shuning uchun ular odamlarni jipslashtirish qudratiga ega. Yaxshi g'oya hech qachon o'lmaydi. Chunki ular xalqning umid-ishonchidan, avlodlarning orzu-armonlaridan paydo bo'ladi. Yillar, asrlar o'tsa-da, yangitdan kuchga to'lib, insonlarni kurashga, harakatga undab yashayveradi. Siz tarixdan yaxshi bilasiz, ezgulik va yaxshilik g'oyalari eng olis zamonlarda ham odamlarning xayolini band etgan. Xalqimizning buyuk ma'nnaviy yodgorligi bo'lgan «Avesto» kitobida ezgulik bosh g'oya sifatida kuylangan. Oradan asrlar, ming yillar o'tganiga qaramay. ezgulikni asrash, odamlarni yaxshilikka davat etish bugungi kunda ham dolzarb bo'lib turibdi. Ozodlik g'oyasi xalqimizning qalbida, uning kuy-qo'shiqlarida, yozuvchi-shoirlarimizning asarlarida yashayveradi va nihoyat 1991-yil 31-avgustda amalga oshdi.

Prezidentimiz I.Karimov «**Yuksak ma'naviyat – engilmas kuch**» asarida yozganidek «Milliy g'oya deganda, ajdodlardan avlodlarga o'qib, asrlar davomida e'zozlab kelinayotgan, shu yurtda yashayotgan har bir inson va butun xalqning qalbida chuqur ildiz otib, uning ma'nnaviy ehtiyoji va hayot talabiga aylanib ketgan, ta'bir joiz bo'lsa, har qaysi millatning eng ezgu orzu intilish va umid maqsadlarini o'zimizga tasavvur qiladigan bo'lsak, o'laymanki bunday keng ma'noli tushunchaning mazmun-mohiyatini ifoda qilgan bo'lamiz».

Milliy g'oyaning maqsadi va vazifasi odamlarni ezgu g'oyalarga ishontirish, uyuştirish safarbar etish va ma'nnaviy jihatdan tarbiyalashdan iboratdir.

G'oyalar bir turdag'i, ya'ni o'z xususiyatlari ko'ra o'zaro o'xshash g'oyalarni birlashtiradi. Ular g'oyaning turlari deyiladi.

G'oyalar milliy yoki umumbashariy, diniy yoki dunyoviy, ilmiy yoki falsafiy bo'lishi mumkin. Bir mamlakat xalqining maqsad va manfaatlarini aks ettirsa, u milliy g'oya bo'ladi. Masalan, yangi jamiyat barpo etish - O'zbekiston xalqi uchun milliy goya hisoblanadi.

G'oyalar mazmun- mohiyatiga ko'ra:

- ilmiy g'oyalar; - falsafiy g'oyalar; - diniy g'oyalar;
- badiyy g'oyalar; - ijtimoiy-siyosiy g'oyalar;
- milliy g'oyalar va boshqalarga bo'linadi.

Diniy g'oyalar deb, har bir diniy ta'limotning asosini, imon-e'tiqodning negizini tashkil etuvchi g'oyalarga aytildi. Ibtidoiy dinlar har narsaning jonli ekani, jonning abadiyligi, but va sanamlarning, tabiiy jism va xodisalarning iloxiy quvvatga egaligi to'g'risidagi qarashlarga asoslangan. Maaslan, hindlarning tasavvuricha jon ko'chib yuradi. Ilohlarning ko'pligi haqidagi fikrga tayanadigan politeistik dinlar vaqtি kelib yakkaxudolik g'oyasidagi dinlarga o'z o'mini bo'shatib bergen. Yakkaxudolik g'oyasi milliy dinlarda ham, jahon dinlarida ham o'z ifodasini topadi. Masalan Islomda barcha aqida, rukn va qoidalar Ollohnning yagonaligi g'oyasiga asoslanadi.

Ilmiy g'oyalar – fan taraqqiyotining maxsuli, ilmiy kashfiyotlarning natijasi sifatida paydo bo'ladigan, turli fan soxolarining asosiy tamoyillari va ustuvor qoidalarini tashkil qiladigan ilmiy fikrlardir. G'oyalarning hayoti: paydo bo'lishi, rivojlanishi, boshqa g'oyalar bilan o'zaro kurashi va eskirgan g'oyalarning yangisi bilan almashinishi ilmiy g'oyalar misolida yaqqol namoyon bo'ladi. Qadimgi yunon faylasuflari tabiiy jismlarning eng kichik zarrasi sifatida "atom" tushunchasini kiritgan edilar. Ptolemydan tortib to Beruniygacha olamning markazi Yer deb kelganlar, Yevklid geometriyasи, Darvin ta'limoti ham o'z davrining eng ilg'or ilmiy g'oyalariga asoslangan edi. Ilm-fan taraqqiyoti atomning bo'linishini, koinot markazi Yer emasligini ishonchli dalillar bilan isbotladi, irsiyat nazariyasi va ko'plab kashfiyotlar qilindi. 20 asrda

insoniyat juda ko‘p ilmiy g‘oyalarni amaliyotga aylantirdi va bundan buyon ham fan taraqqiyoti eskirgan qarashlarni yangi ilmiy g‘oyalalar bilan almashtiraveradi.

Falsafiy g‘oyalalar har bir falsafiy ta’limotning asosini tashkil etadigan, olam va odam to‘g‘risidagi eng umumiy tushunchalardir. Ular bizni o‘rab turgan dunyonи bilish jarayonida, kishilik jamiyatining taraqqiyoti mobaynida to‘plangan bilimlarni umumlashtirish, inson hayotining ma’no-mazmuni, baxt-saodati kabi masalalar ustida muloxaza yuritish asosida shakllanadi. Insoniyat tarixida turli xalqlarning faylasuf va allomalari turfa xil g‘oyalalar yaratganlar, ammo falsafiy g‘oyalalar haqida gap ketganda, jahon falsafiy tafakkuri rivojiga beqiyos xissa qo‘srgan o‘zbek mutafakkirlari yaratgan merosni yodga olmaslik mumkin emas. Forobiyning fozil shahar to‘g‘risidagi, tasavvuf daholarining komil inson haqidagi, Ibn Sinoning tana va ruh munosabatiga oid, Navoiyning adolat va insoniylik borasidagi teran fikrlari falsafiy g‘oyalarning yorqin namunasidir.

Badiiy g‘oyalalar adabiyot va san’atning asosiy ma’no-mazmunini tashkil etadigan, undan ko‘zlangan maqsadga xizmat qiladigan yetakchi fikrlardir. Ular hayotdan olinadi, badiiy talqinlar asosida bayon etiladi, o‘quvchida muayyan taassurot uyg‘otadi. Badiiy qahramonlarga ergashish ham ana shu asosda ro‘y beradi. Inson va jamiyat ongini o‘zgartirishda, shaxs ruxiyatiga ta’sir o‘tkazishda, odamlarni harakatga keltirishda adabiyot va san’atning ahamiyati beqiyosdir. Milliy istiqlol g‘oyasini targ‘ib etish, xalqning ongi va qalbiga singdirishda ham bular muxim vosita bo‘lib xizmat qiladi.

Ijtimoiy-siyosiy g‘oyalalar aloxida xalq va umumbasharning orzu-umidlarini ifodalaydi, erkin hayot va adolatli tuzumni tarannum etadi. Ozodlik va mustaqillik, tinchliksevarlik va insonparvarlik g‘oyalari shular jumlasidandir. Asrlar mobaynida bunday g‘oyalalar xalqlarni o‘z erki uchun kurashga safarbar etib kelgan.

Milliy g‘oya xalqning tub manfaatlarini ifoda etadigan, uni o‘z oldiga qo‘ygan maqsadlari tomon birlashtiradigan va safarbar etadigan g‘oyadir. Tarixning tub burilish davrlarida har qanday millat o‘z kelajagini belgilaydi, unga yetishishning o‘ziga mos yo‘llarni tanlaydi. Ana shu jarayonga xos ijtimoiy-iqtisodiy-siyosiy yo‘nalishlar bilan barcha g‘oyaviy tamoyillarni ham belgilab oladi. Prezidentimiz Islom Karimov tomonidan nazariy jihatdan asoslab berilgan, hamda “Milliy istiqlol g‘oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar” risolasida o‘z asini topgan Vatan ravnaqi, Yurt tinchligi, Komil inson, Ijtimoiy hamkorlik, Diniy bag‘rikenglik, Millatlararo hamjihatlik kabilar ana shunday umummilliyy g‘oyalalar qatoriga kiradi. Har bir tarixiy davrda uning ruhini aks ettiradigan, xalqning orzu-istiklalari va qadriyatlariga mos keladigan g‘oyalalar kishilarining ongi va qalbidan joy olgan. Ta’kidlash joizki, bashariyatning ziddiyatli tarixi mobaynida hayotbaxsh g‘oyalalar bilan bir qatorda tajovuzkor va g‘arazli fikrlar ham ko‘p bo‘lgan. Binobarin taraqqiyotga ta’siri va sifatlariga qarab, g‘oyalalar bunyodkor va vayronkor, hayotbaxsh va tajovuzkor bo‘lishi mumkin. Yurtboshimiz ta’kidlaganidek, millat taraqqiyotiga xizmat qiladigan, jamiyatni oliy maqsadlarga safarbar etadigan g‘oyalalar yuksak g‘oyalardir.

ATAMALARING IZOHLI LUG’ATI

Ijtimoiy - arabcha jam so‘zidan yasalgan sifatlovchi bo‘lib, ko‘pchilikka, umumga tegishli bo‘lgan narsani bildiradi.

Milliy degani faqat bir millatga emas, balki millatidan qat‘i nazar, butun bir hududda, ya’ni yagona mamlakatda yashayotgan xalqqa tegishli bo‘lgan narsalarni ham bildiradi.

Manfaat deganda maqsadga muvofiq bo‘lgan, talab va ehtiyojlarga javob beradigan narsa-hodisa, xattiharakat yoki faoliyat tushuniladi.